

Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Behovet av att garantera verkliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning att rösta vid val till Europaparlamentet

(tilläggsyttrande på eget initiativ)

(2021/C 56/04)

Föredragande: **Krzysztof PATER**

Beslut av EESK:s plenarförsamling	20.2.2020
Rättslig grund	Artikel 32.2 i arbetsordningen Tilläggsyttrande på eget initiativ
Ansvarig sektion	Sysselsättning, sociala frågor och medborgarna
Antagande av sektionen	11.11.2020
Antagande vid plenarsessionen	2.12.2020
Plenarsession nr	556
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	246/0/0

1. Inledning

1.1 Detta yttrande är en sammanfattning av den andra fasen i Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs (EESK) arbete, som syftar till att säkerställa att alla EU-medborgare med funktionsnedsättning har verklig rätt att rösta vid val till Europaparlamentet.

1.2 I det första steget, som avslutades i mars 2019, utarbetade EESK informationsrapporten "Verkliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning att rösta vid val till Europaparlamentet" ⁽¹⁾. I rapporten beskrivs utförligt de rättsliga och tekniska hinder som gör att dessa rättigheter inte förverkligas i alla EU-medlemsstater. I detta yttrande återges endast några av iakttagelserna och slutsatserna från rapporten. För att fullt ut förstå situationen måste man läsa hela dokumentet.

2. Slutsatser och rekommendationer

2.1 I samtliga 27 EU-länder förekommer regler eller organisatoriska arrangemang som berövar en del väljare med funktionsnedsättning möjligheten att delta vid val till Europaparlamentet.

2.2 Om inga större ändringar görs i lagstiftningen kommer – parallellt med befolkningens stigande ålder – antalet människor som på grund av funktionsnedsättning inte har någon verklig rösträtt att sakta men säkert öka. Detta gäller både för personer som bor hemma och på vårdboenden. Denna avsaknad av möjlighet att rösta gäller även många andra människor, till exempel dem som vårdas en kortare tid på sjukhus, människor som behandlas eller rehabiliteras i hemmet och människor som befinner sig i isolering eller karantän på grund av epidemiologiska risker.

2.3 EESK anser att detta är oacceptabelt och strider mot EU:s grundläggande värden och bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Det strider också mot många internationella rättsliga och politiska akter, bland annat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och rekommendationerna från Europarådets ministerkommitté.

2.4 EESK uppmanar Europaparlamentet, Europeiska rådet och medlemsstaterna att snarast ändra 1976 års valakt ⁽²⁾ genom att klargöra principen om att valen ska vara allmänna, direkta och hemliga, något som skulle göra det möjligt att införa normer i hela EU som garanterar verklig rösträtt för personer med funktionsnedsättning, i enlighet med artikel 29 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Normerna bör omfatta minst följande:

⁽¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sv/node/68473>

⁽²⁾ EGT L 278, 8.10.1976, EGT C 340, 10.11.1997, EGT L 283, 21.10.2002.

- Förbud mot att frånta människor rätten att rösta vid val till Europaparlamentet på grund av funktionsnedsättning eller hälsotillstånd.
- Skyldighet att tillhandahålla information om röstningsregler i en form som lämpar sig för de behov som följer av typen av funktionsnedsättning.
- Möjligheter för enskilda personer som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan ta sig till eller in i sin vallokal att självständigt rösta på annan plats än i vallokalen.
- Genomförande av lösningar som skulle göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning som behöver betydande stöd, såsom personer som är dövblinda, blinda eller synskadade eller har nedsatt manuell förmåga, att rösta självständigt utan att vara beroende av hjälp från andra.
- Möjlighet att välja en vallokal som är bättre anpassad till behoven hos väljare med funktionsnedsättning, i stället för den anvisade vallokalen.
- Rätten för personer med funktionsnedsättning att fritt välja en personlig assistent som hjälper dem att utöva deras rösträtt.

2.5 Genomförandet av dessa regler kommer fortfarande att ge medlemsstaterna stort utrymme för skönsmässig bedömning, men kommer ändå att garantera att varje EU-medborgare, oavsett nationalitet eller bosättningsland, från och med 2024 kommer att ha verklig rätt att välja sin företrädare till Europaparlamentet.

3. Nuläget

3.1 Hinder som personer med funktionsnedsättning stöter på när de utövar sin rösträtt

3.1.1 Tack vare att såväl företrädare för organisationer som arbetar med rättigheter för personer med funktionsnedsättning och mänskliga rättigheter som enskilda personer med funktionsnedsättning och deras familjer under många år har krävt verklig rätt att rösta, utan begränsningar, är politiker i hela Europa väl medvetna om att många personer med funktionsnedsättning inte kan utöva sin rösträtt. Europaparlamentets talman, Antonio Tajani, påpekade också detta problem i den skrivelse som han skickade 2017 till premiärministrarna i samtliga medlemsstater, där han uppmanade dem att inför valet 2019 vidta alla de åtgärder som behövs för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan utöva sin rösträtt. Detta mål har dock inte uppnåtts.

3.1.2 Den 20 mars 2019 skickade EESK sin informationsrapport "Verkliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning att rösta vid val till Europaparlamentet" till EU-institutionerna och medlemsstaterna.

3.1.2.1 I rapporten beskrivs utförligt de rättsliga och tekniska hinder som personer med funktionsnedsättning stöter på i samtliga EU-medlemsstater när de utövar sin rösträtt. Den innehåller också mer än 200 exempel på god praxis, dvs. lösningar som underlättar för dem att delta i val.

3.1.2.2 Rapporten innehåller en analys av de rättigheter som personer med funktionsnedsättning har när det gäller att delta fullt ut i det politiska livet, vilket inbegriper rösträtten, och som är fastslagna i de viktigaste internationella rättsliga och politiska akterna.

3.1.2.3 Rapporten innehåller också en detaljerad beskrivning av gällande EU-regler som styr hur valen till Europaparlamentet ska genomföras och hur dessa regler kan ändras.

3.1.3 De begränsningar som beskrivs i rapporten har bekräftats i rapporter från europeiska medier och civilsamhällesorganisationer om det senaste valet till Europaparlamentet den 23–26 maj 2019.

3.1.4 Under de två månader som förflöt mellan offentliggörandet av rapporten i mars och valet till Europaparlamentet i maj fattades beslut om ändrad lagstiftning i Tyskland⁽³⁾ och Frankrike⁽⁴⁾, vilket gjorde röstning möjligt för människor som tidigare hade undanhållits denna rättighet. Trots detta utestänger de nationella lagarna i 14 medlemsstater fortfarande totalt omkring 400 000 EU-medborgare från att rösta vid val till Europaparlamentet på grund av intellektuell funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa – vanligtvis efter ett beslut att placera dem under fullt eller partiellt förvaltarskap.

⁽³⁾ https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/EN/2019/04/qs20190415_2bvq002219en.html

⁽⁴⁾ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000038261631&categorieLien=id>

3.1.5 Organisatoriska arrangemang (tekniska begränsningar) som beror på regler eller praxis i medlemsstaterna gör att miljontals EU-medborgare inte kan rösta vid val till Europaparlamentet. Några exempel:

- I åtta medlemsstater erbjuds personer som på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom inte kan ta sig till en vallokal, däribland personer som befinner sig vid inrättningar med dygnetruntvård, inget alternativt sätt att rösta.
- I 18 länder kan personer som är blinda inte rösta självständigt.
- I 12 länder har väljare med funktionsnedsättning inte möjlighet att ange i vilken vallokal de vill rösta.
- I nio länder måste väljarna skriva kandidatens identifikationsnummer eller namn eller namnet på det parti som de stöder på valsekeln, vilket utgör ett allvarligt hinder, inte bara för personer som är blinda.
- Endast ett EU-land har regler om utrustning och drift av vallokalerna som gör dem anpassade till de behov som personer med olika funktionsnedsättningar kan ha (reglerna gäller hälften av vallokalerna i landet).

3.1.6 I samtliga 27 EU-länder förekommer regler eller organisatoriska arrangemang som berövar en del väljare med funktionsnedsättning möjligheten att delta vid val till Europaparlamentet. Men om bästa praxis från alla länder tillämpades skulle vi ha ett idealiskt system, där alla EU-medborgare med funktionsnedsättning inte bara skulle ha full möjlighet att rösta, utan också skulle kunna välja den röstningsmetod som passar dem bäst.

3.1.7 Covid-19-pandemin har föranlett de länder som anordnar val 2020 att genomföra nya, ofta innovativa lösningar som möjliggör röstande utan att de röstande behöver komma till vallokalen, vilket innebär att det nu finns fler positiva lösningar i medlemsstaterna, som är användbara även för personer utan funktionsnedsättning.

3.1.8 Den 26 november 2020 antog Europaparlamentet en resolution om utvärdering av valet till Europaparlamentet ⁽⁵⁾, i vilken parlamentet, med hänvisning till EESK:s informationsrapport, pekade på allvarliga begränsningar som hindrar personer med funktionsnedsättning att utöva sin rösträtt.

3.2 Demografiska och hälsomässiga bestämningsfaktorer

3.2.1 Enligt Eurostats prognoser ⁽⁶⁾ kommer andelen personer som är 65 år eller äldre av EU:s totala befolkning att öka från 19,8 % 2018 till 31,3 % 2100.

3.2.2 Enligt Eurostat kan en flicka som föddes 2015 förväntas leva i genomsnitt 63,3 år med god hälsa och utan någon form av funktionsnedsättning, medan en nyfödd pojke kan förväntas leva 62,6 år utan funktionsnedsättning. ⁽⁷⁾ Eftersom den genomsnittliga förväntade livslängden var 83,3 år för kvinnor och 77,9 år för män kommer en flicka som föddes 2015 i genomsnitt att leva 20 år med funktionsnedsättning medan motsvarande siffra för pojkar födda samma år är ungefär 15 år.

3.2.3 Eurostat uppskattar att andelen personer med funktionsnedsättning i åldersgruppen 15–64 år är 11–14 %, beroende på vilken definition som används ⁽⁸⁾. Om den definition som ges i artikel 1 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som ratificerats av EU och alla medlemsstater, används som referens, är andelen större än 15 %.

3.2.4 Det går därför att uppskatta att nästan 20 % av de vuxna EU-medborgarna, cirka 80 miljoner människor, för närvarande har någon form av funktionsnedsättning som innebär svårigheter i vardagen, och denna andel kommer att öka med i genomsnitt 1 % vart sjätte år.

⁽⁵⁾ P9_TA(2020)0327.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Population_structure_and_ageing#The_share_of_elderly_people_continues_to_increase

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=People_in_the_EU_-_statistics_on_an_ageing_society&oldid=458862

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/34409.pdf>

3.2.5 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller ”personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar”. EESK betonar dock att även personer som formellt sett inte anses ha någon funktionsnedsättning, eftersom den är tillfällig, upplever samma begränsningar vad gäller möjligheten att rösta.

3.2.5.1 Detta inbegriper exempelvis korttidspatienter på sjukhus och personer som genomgår behandling eller rehabilitering i hemmet och som till följd av tillfälliga begränsningar på grund av sitt hälsotillstånd inte kan rösta i en vallokal. Det kan handla om flera hundra tusen patienter i EU.

3.2.5.2 Detta kan också vara relevant för personer som på grund av epidemiologiska risker omfattas av restriktioner i fråga om rörelsefriheten, inbegripet personer som befinner sig i isolering på sluten institution eller som inte kan lämna sina hem. Erfarenheterna från covid-19-pandemin visar att många miljoner EU-medborgare kan drabbas samtidigt.

4. Den huvudsakliga internationella rättsliga och politiska ramen för rösträtten för personer med funktionsnedsättning

4.1 I artikel 21 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, som antogs den 10 december 1948, anges att ”[v]ar och en har rätt att delta i sitt lands styre, direkt eller genom fritt valda ombud”.

4.2 I artikel 25 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, som antogs av FN:s generalförsamling den 16 december 1966, anges att ”[v]arje medborgare skall äga rätt och möjlighet att utan någon av de åtskillnader, som angetts i artikel 2, och utan oskäliga inskränkningar [...] rösta [...]”.

4.3 I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som trädde i kraft den 3 maj 2008, fastslås följande:

- ”Konventionsstaterna [...] förpliktigar sig att [...] säkerställa att personer med funktionsnedsättning effektivt och fullständigt kan delta i det politiska och offentliga livet på lika villkor som andra, [...] däribland rättighet och möjlighet [...] att rösta [...]”. I konventionen fastställs ett antal åtgärder för att göra detta möjligt, bl.a. krävs det att ”valprocedurer, anordningar och material [ska vara] ändamålsenliga, tillgängliga och lätta att förstå och att använda” (artikel 29).
- ”Konventionsstaterna bekräftar [...] att personer med funktionsnedsättning har rätt att i alla sammanhang bli erkända som personer i lagens mening[...] och åtnjuta] rättskapacitet på lika villkor som andra i alla hänseenden” (artikel 12).
- Personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till ”byggnader, vägar, transporter och andra inomhus- och utomhusanläggningar” som nyttjas gemensamt (artikel 9).

4.4 FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning konstaterade 2015 att personer med funktionsnedsättning i hela EU, särskilt de som saknar rättskapacitet eller bor på institutioner, inte kan utöva sin rätt att rösta i val och att valdeltagandet inte är helt tillgängligt, och rekommenderade EU att vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för alla personer med alla typer av funktionsnedsättning att utöva sin rösträtt⁽⁹⁾.

4.5 I artikel 20.2 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskrivs att ”Unionsmedborgarna ska [...] bland annat ha [...] rösträtt [...] vid val till Europaparlamentet [...] i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten”.

4.6 Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna bekräftar i artikel 39 alla EU-medborgares rösträtt vid val till Europaparlamentet. I artikel 21.1 i stadgan betonas att ”[a]ll diskriminering på grund av [...] funktionshinder[...] ska vara förbjuden”. I artikel 26 framhålls att ”[u]nionen erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras [...] deltagande i samhällslivet”.

⁽⁹⁾ Concluding Observations on the initial Report to the European Union

4.7 I Europarådets ministerkommittés rekommendation av den 16 november 2011⁽¹⁰⁾ bekräftas att alla personer med funktionsnedsättning har rätt att delta i det politiska och offentliga livet på samma villkor som andra och att valsedlar och anordningar ska vara tillgängliga och finnas på plats vid tidpunkten för röstningen.

5. Åtgärder

5.1 EESK betonar i enlighet med artikel 10.2 i EU-fördraget (den konsoliderade versionen) att "[m]edborgarna ska företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet". I fördragets artikel 14.3 fastslås att "Europaparlamentets medlemmar ska väljas genom allmänna, direkta, fria och hemliga val [...]". Dessa bestämmelser utgör ingen grund för någon differentiering av den rättighet att rösta vid val till Europaparlamentet som personer med funktionsnedsättning har, vare sig utifrån medborgarskap eller bosättningsland.

5.2 Det finns för närvarande många exempel i EU på diskriminering till följd av omotiverad differentiering av de rättigheter som personer med funktionshinder har. Några exempel:

- Personer som är medborgare i två EU-medlemsstater kan, beroende på vilken identitetshandling de väljer, antingen rösta helt självständigt eller fråntas rösträtten på grund av sin intellektuella funktionsnedsättning.
- Sängliggande personer som behöver vård dygnet runt kan inte rösta eftersom de inte kan ta sig till vallokalen och det inte finns någon annan möjlighet att rösta i bosättningslandet. Men om samma personer hade bott i ett annat EU-land hade de fritt kunnat avlägga sina röster per post, i mobil valurna eller via internet.
- Personer som är blinda kan i en medlemsstat rösta helt självständigt, utan något som helst stöd, men om de hade bott i ett annat land skulle det ha varit omöjligt – de skulle bara ha kunnat rösta i en vallokal med hjälp av en annan person.
- Personer med Parkinsons sjukdom skulle kunna rösta självständigt i ett land där röstningen går till så att de röstande gör en enkel grafisk symbol (t.ex. "X") eller väljer ett kort från ett kortpaket som de har fått, men i ett land där man måste skriva ett nummer eller namn läsligt på valsedeln skulle de stöta på ett oöverstigligt hinder.
- Personer med allvarliga rörlighetsproblem (som t.ex. behöver kryckor eller rullstol) skulle kunna välja en lämplig vallokal i vissa länder, medan det i andra länder inte är tillåtet att fritt välja vallokal, något som ofta hindrar dessa personer från att delta i val.

EESK anser att situationer som dessa är oacceptabla och strider mot EU:s grundläggande värden och bestämmelserna i EU-fördraget.

5.3 Medlemsstaterna ansvarar för att anordna och fastställa regler för val till Europaparlamentet. Utrymmet för skönsmässig bedömning begränsas dock av unionsrätten. I valakten från 1976, som är den rättsliga grunden för val till Europaparlamentet, fastställs krav som ibland skiljer sig från medlemsstaternas regler för lokala eller nationella val⁽¹¹⁾. EESK anser att en ändring av denna akt som innebär att man ålägger medlemsstaterna att införa normer som garanterar personer med funktionsnedsättning verklig rösträtt vore ett lämpligt och snabbt sätt att undanröja befintlig praxis som diskriminerar dessa EU-medborgare.

5.3.1 EESK anser att principen om allmän rösträtt i artikel 1.3 i denna akt måste förtydligas genom att det fastställs att nationella bestämmelser inte får beröva någon EU-medborgare hans eller hennes rätt att rösta vid val till Europaparlamentet på grund av funktionsnedsättning eller hälsotillstånd.

5.3.2 EESK anser att det är viktigt att klargöra principerna om att valen ska vara direkta och hemliga i enlighet med artikel 1.3 i denna akt genom att fastslå att medlemsstaterna, när de utformar detaljerade röstningsprinciper, är skyldiga att

- göra det möjligt för personer som på grund av funktionsnedsättning inte kan rösta i en vallokal att avlägga sin röst direkt och självständigt,
- informera om röstningsregler i en form som är anpassad till de behov som följer av typen av funktionsnedsättning,

⁽¹⁰⁾ Recommendation CM/Rec(2011)14

⁽¹¹⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sv/node/68473>, avsnitt 4.

- välja en röstningsmetod och iordningställa de tekniska arrangemang som behövs för att personer med funktionsnedsättning som är i behov av betydande stöd, såsom personer som är dövblinda, blinda, synskadade eller har nedsatt manuell förmåga, ska kunna rösta självständigt utan hjälp av andra,
- garantera alla personer med funktionsnedsättning möjligheten att rösta i en annan vallokal, som är bättre lämpad med tanke på deras funktionsnedsättning, än den de blivit anvisade,
- se till att alla väljare med funktionsnedsättning har rätt att fritt välja vem som ska hjälpa dem att rösta (personlig assistent).

5.4 EESK anser att det är möjligt att dra nytta av alla de positiva exempel som finns i många länder för att snabbt genomföra de föreslagna lösningarna, med beaktande av varje medlemsstats särdrag och valtraditioner.

5.4.1 I 17 EU-länder har arrangemang med mobila valurnor redan införts för vissa grupper av väljare. I åtta länder kan man poströsta. I ett land kan man rösta på nätet. I några EU-länder anordnar man slutna vallokaler vid inrättningar med dygnetruntvård. Dessa lösningar gör det möjligt för människor som inte kan ta sig till sin anvisade vallokal att rösta.

5.4.2 I nio medlemsstater har man genomfört lösningar för att personer som är blinda ska kunna rösta självständigt. Detta sker i form av särskilda omslag för valsedlar på vilka en enkel grafisk symbol anbringas vid omröstningen, eller i form av kuvert för valkort med punktskrift så att väljaren lätt kan hitta rätt kort att lägga i valurnan. Specialomslag är också till stor hjälp för personer som är synskadade eller har nedsatt manuell förmåga. Länder som för närvarande kräver att väljarna anger kandidatens nummer eller namn på valsedeln kan utnyttja dessa kunskaper på området om de beslutar att övergå till ett mer lämpligt system.

5.4.3 I 15 länder har väljarna möjlighet att byta vallokal, åtminstone när det är motiverat på grund av funktionsnedsättning. I tio länder är det möjligt för åtminstone vissa grupper att förhandsrösta, oftast i lokaler som är väl anpassade till de behov som personer med olika typer av funktionsnedsättning kan ha. Eftersom inget EU-land anpassar alla sina vallokaler till personer med alla typer av funktionsnedsättning är den enda rimliga lösningen att ge väljarna rätt att fritt välja lämplig vallokal.

5.4.4 I många länder kan väljare med funktionsnedsättning utse vem som helst att fungera som assistent vid val. I många länder är dock rätten att fritt välja assistent begränsad. Detta kan endast anses vara motiverat i de fall där det måste vara en person som samtidigt utför andra uppgifter (t.ex. en ledamot av valkommissionen eller en observatör). I andra fall är begränsningarna inte motiverade, och de förfaranden för att utse en assistent som tillämpas i vissa länder skadar värdigheten för väljare med funktionsnedsättning.

5.5 Att genomföra dessa principer skulle inte på något sätt begränsa medlemsstaternas utrymme för skönmässig bedömning, men det skulle garantera att varje EU-medborgare med funktionsnedsättning har verklig rätt att rösta på sin representant till Europaparlamentet oavsett nationalitet eller bosättningsland. EESK anser att det är viktigt att anta dessa principer så att kommande val till Europaparlamentet verkligen kan betraktas som allmänna i ordets rätta bemärkelse.

5.5.1 I artikel 223.1 i EUF-fördraget anges att "Europaparlamentet ska utarbeta ett utkast till nödvändiga bestämmelser för val av dess ledamöter genom allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater. Rådet ska fastställa de nödvändiga bestämmelserna med enhällighet i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande och efter godkännande av Europaparlamentet, som ska besluta med en majoritet av sina ledamöter. Bestämmelserna träder i kraft efter det att de har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser."

5.5.2 Mot bakgrund av detta och i syfte att garantera alla EU-medborgare med funktionsnedsättning rätten att rösta vid valet till Europaparlamentet 2024 uppmanar EESK

- Europaparlamentet att snarast utarbeta ett förslag till ändring av 1976 års valakt,

- Europeiska rådet att fastställa reviderade regler i enlighet med de mål som anges i detta yttrande,
- medlemsstaterna att utan onödigt dröjsmål godkänna de regler som fastställts av rådet.

5.5.2.1 Vi är medvetna om att många, ofta kontroversiella, förslag till ändring av reglerna för val till Europaparlamentet har diskuterats under de senaste åren. Kommittén anser ändå att förslagen om rösträtt för personer med funktionsnedsättning bör avskiljas från denna allmänna debatt och läggas fram som ett separat projekt. Det är bara så det är möjligt att nå bred enighet och snabbt genomföra de föreslagna ändringarna. Införandet av normer för att personer med funktionsnedsättning ska kunna utöva sin rösträtt skulle också kunna utgöra en god grund för genomförandet av liknande initiativ i framtiden i andra frågor, som Europaparlamentet tar upp i sin resolution av den 26 november 2020 ⁽¹²⁾.

Bryssel den 2 december 2020.

Christa SCHWENG
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

⁽¹²⁾ Punkt 23 i Europaparlamentets resolution av den 26 november 2020 om utvärdering av valet till Europaparlamentet (2020/2088 (INI)), P9_TA(2020)0327.